

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen 2021-12-01 Besvaras senast 2021-12-15

Till klimat- och miljöminister Annika Strandhäll (S)

2021/22:108 Slutförvar av kärnbränsle

Frågan om slutförvar av svenskt kärnbränsle är ännu inte färdigbehandlad utan ligger på regeringens bord och väntar på ett avgörande. Samtidigt kostar detta näringen miljoner varje dag, och kostnader drabbar givetvis även andra inblandade som väntar på att få komma igång.

Frågan om slutförvar av använt kärnbränsle är inte ny. Regeringen har arbetat med frågan i 47 år. Den ansökan som Svensk Kärnbränslehantering, SKB, har lämnat in om att slutförvara använt kärnbränsle enligt den så kallade KBS-3-metoden omfattar ett slutförvar i Östhammars kommun, en inkapslingsanläggning i Oskarshamns kommun och en utökning av kapaciteten i det befintliga mellanlagret Clab.

Sedan 1984 finns det krav på att regeringen vart tredje år ska godkänna programmet för den forskning och utveckling som behövs för att ta fram en fungerande metod. Regeringen har varje gång haft möjlighet att korrigera inriktningen. Den första gången som regeringen på det här sättet tog ställning till om SKB var på rätt väg var 1986. Sedan har det alltså skett vart tredje år.

Redan 2018 tillstyrkte Strålskyddsmyndigheten, SSM, ansökan, vilket innebär att de anser att SKB har förutsättningar att bygga ett strålsäkert slutförvar på det sätt som beskrivs i ansökan. Innan slutförvaret så småningom kan tas i drift behöver SSM ge sitt godkännande – först till provdriften och senare till den ordinarie driften. SSM ska också godkänna att slutförvaret försluts.

Mark- och miljödomstolen kom med sitt yttrande i januari 2018 där man efterfrågade en komplettering från SKB. Ärendet lämnades därmed över till regeringen.

De två berörda kommunerna har arbetat parallellt med frågan. I Östhammar inleddes den demokratiska processen 1995 och gick i mål den 13 oktober 2020 när kommunfullmäktige beslutade att tillstyrka etableringen av kärnbränsleförvaret. Oskarshamn hade redan tidigare tillstyrkt uppförandet av inkapslingsanläggningen, och därmed återstod enbart regeringens tillstyrkan.

Strålsäkerhetsfrågorna hanteras av SSM. Miljöfrågorna hanteras av mark- och miljödomstolen och genom den komplettering SKB har lämnat in. De lokala frågorna hanteras genom den mest gedigna demokratiska process Sverige har

skådat. Samråd har hållits med grannländerna enligt Esbokkonventionen, där det har kunnat konstateras att varken inkapslingsanläggningen eller kärnbränsleförvaret har någon gränsöverskridande miljöpåverkan.

I Sverige har två kommuner, Oskarshamn och Östhammar, tagit ett stort nationellt ansvar för vår energiförsörjning. Hur stora de politiska investeringarna är från dessa kommuner är svårt att överblicka. Men med det senaste uttalandet från regeringen i slutförvarsfrågan vill man dela processen, vilket innebär att det arbete som gjorts från framför allt Oskarshamns kommun är bortkastat då deras vetobeslut är villkorat av en samlad lösning för slutförvaret.

Just nu behöver Sverige mer energi för att klara klimatomställningen. Då är det viktigt att ge energibranschen tydliga förutsättningar för framtiden. Därför är det viktigt att denna process inte ytterligare drar ut på tiden i onödan.

Med anledning av detta vill jag fråga klimat- och miljöminister Annika Strandhäll:

När kommer ministern att tillsammans med regeringen lämna besked om tillstånd för ett samlat system för slutförvar av använt kärnbränsle?

.....

Jan R Andersson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch